

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988:

מתן פטור מאישור הסדר כובל

פיליפ מוריס בע"מ, מ.ח. אלישר הפצה בע"מ, מר יורם אלישר ותשעה

סיטונאים

לפני שתי בקשות למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"):

הראשונה, בקשה למתן פטור להסכם בין פיליפ מוריס בע"מ (להלן: "פיליפ מוריס"), מ.ח. אלישר הפצה בע"מ (להלן: "מ.ח. אלישר") ומר יורם אלישר ובו תניות אי תחרות. בקשה זו נלוותה להודעת המיזוג בין פיליפ מוריס למ.ח. אלישר אשר אושר ביום 27.7.11 (להלן: "עסקת המיזוג").

השניה, בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים להסכמים בין פיליפ מוריס לתשעה סיטונאים עצמאיים המפורטים בנספח המצורף להחלטתי זו (להלן: "הסיטונאים"). הסכמים אלה מעגנים הסדרי הפצה בלעדית של פיליפ מוריס באזורים גיאוגרפיים מוגדרים. בקשה זו הוגשה לאור השינוי בצדדים בהסדר לו ניתן פטור ביום 4.11.10¹ (להלן: "החלטת הפטור הקודמת").

לאחר שבחנתי את ההסדרים ואת הכבילות המצויות בהם, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק, כי עיקריהם של ההסדרים אינם בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מן הנימוקים שיפורטו להלן מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.

2. ההסכמים

¹ החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין מ.ח. אלישר הפצה בע"מ ובין 9 סיטונאים, 2010 הגבלים עסקיים 5001684

2.1 הצדדים להסכמים

פיליפ מוריס הינה חברה פרטית בבעלות Philip Morris SA היושבת בשווייץ ושייכת לקבוצת Philip Morris Int. פיליפ מוריס עוסקת בייבוא סיגריות לישראל.

מ.ח. אלישר הינה חברה פרטית בבעלות משפחת אלישר אשר עוסקת בהפצת מותגי הסיגריות של פיליפ מוריס בפריסה ארצית.

הסיטונאים הם תשעה מפיצים של מותגי הסיגריות של פיליפ מוריס שהפיצו עבור מ.ח. אלישר באזורים גיאוגרפיים מוגדרים.

בין פיליפ מוריס למ.ח. אלישר קיים, עובר לעסקת המיזוג, הסכם הפצה בלעדית הדדי החוסה תחת סעיף 3(6) לחוק.

2.2 ההסכם והכבילה

במסגרת עסקת המיזוג רוכשת פיליפ מוריס את פעילות הפצת הסיגריות של מ.ח. אלישר. להסכם נלווית תניית אי-תחרות ולפיה מתחייבים מ.ח. אלישר ומר יורם אלישר שלא להתחרות בפיליפ מוריס בתחום הפצת הסיגריות והטבק במשך 4 שנים ממועד ביצוע עסקת המיזוג.

במסגרת הפעילות הנרכשת נכללים גם הסכמים בין הסיטונאים לבין מ.ח. אלישר אשר יומחו לפיליפ מוריס. חוזים אלה מעגנים הסדרי רכישה בלעדית באזורים גיאוגרפיים תחומים וכן קובעים תקופות אי תחרות בסיום החוזים.

3. השפעת ההסכמים על התחרות

3.1 ההסכמים בין פיליפ מוריס מ.ח. אלישר ויורם אלישר

עמדתי בעבר על כך כי הגבלת תחרות בין צדדים לעסקת מכירה של עסק או פעילות עסקית מהווה דפוס עסקי מקובל, שנועד להבטיח את נכונות הרוכש לרכוש את העסק ולהשקיע בו מהונו וממרכו. מטעם זה נוהגת רשות ההגבלים העסקיים לשקול בחיוב התרת תניות מסוג זה, וזאת כאשר עסקת המיזוג, שתניית אי התחרות נלווית אליה, נבחנה ונמצא כי אינה מעוררת חשש סביר לפגיעה משמעותית בתחרות, כאשר הצורך בכבילת אי התחרות נובע מעצם העסקה או חיוני לביצועה ובכפוף למכלול נסיבות העניין.

בעניין זה תניית אי-התחרות עומדת באמות המידה האמורים בכללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג לכבילות נלוות למיזוגים), התשס"ט-2009 (להלן: "**פטור הסוג**"), אולם לאור חוסר הבהירות באשר לנתחי השוק של פיליפ מוריס, הוגשה הבקשה למתן הפטור.

במקרה זה, כאמור, מצאתי לנכון לאשר את עסקת המיזוג ולא מצאתי כי תניית אי התחרות מעוררת קושי בשים לב למעמדה בשוק של פיליפ מוריס ולמאפייני השוק.

3.2 ההסכמים בין פיליפ מוריס והסיטונאים

באשר להסכמים בין פיליפ מוריס לבין הסיטונאים. אך לפני חודשים בודדים הוחלט ליתן פטור מאישור הסדר כובל להסדרים אלו. הטעמים לכך פורטו בהחלטת פטור הקודמת – ראשית, שהדבר אינו פוגע בתחרות הבין-מותגית (Interbrand competition) מכיוון שאין בו כדי להשפיע על אפשרות הגישה של מתחרים לזירת התחרות. שנית, באשר לאפשרות כי סיטונאי אחד יפיץ מותגים של יצרנים שונים (ויאפשר Intrabrand competition), למרות שחשש זה קיים, הרי שהאינטרס בקיום הסכמי רכישה בלעדיים מעניק תמריץ למפיץ להגביר מכירות לתועלת המפיץ והספק ומקל על ניהול ערוצי ההפצה מבחינת הספק.

עסקת המיזוג אומנם מוציאה חוליה (מ.ח. אלישר) משרשרת היצור וההפצה איך לאור העובדה שחוליה זו היתה נתונה בבלעדיות הדדית, הרי שאין בכך כדי לשנות את החששות הנובעים מההסכמים עם הסיטונאים באופן המצדיק אי מתן פטור. מכל מקום, תוקפו של פטור זה יחפוף את תוקפה של החלטת הפטור הקודמת ובסיומה ייבחנו ההסכמים מחדש, ככל שיהיה בכך צורך.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטורים המבוקשים.

תוקפו של הפטור בכל הנוגע להסכמים שבין פיליפ מוריס והסיטונאים הינו למשך עשרים ושבעה חודשים מהיום.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בתוך 45 יום בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

פרופ' דיויד גילה

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ט בתמוז תשע"א

31 ביולי 2011